

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Žalany

Číslo projektu: CZ. 1.07/1.4.00/21.3210

Téma sady: Český jazyk a literatura pro osmý a devátý ročník

Název DUM: VY_32_INOVACE_6C_8_William_Styron-Sophiina_volba

Vyučovací předmět: Český jazyk

Název vzdělávacího materiálu: William Styron – Sophiina volba

Autor: Mgr. Barbora Schneiderová

Datum vytvoření: 23.4.2013

Anotace: DUM seznamuje žáky s životem a osobností Williama Styrona a soustředí se na jeho dílo *Sophiina volba*. Snaží se žáků přiblížit celkově otázku volby v *Sophiině volbě*.

Očekávaný výstup: Žák se orientuje v životě a díle autora a dokáže vyjádřit vlastní názor k jeho postojům.

Věková skupina, ročník: ZŠ, 9. ročník

Metodické pokyny: Výklad života autora, četba ukázek, diskuze.

Pomůcky: ukázky učitele

Časový harmonogram: výklad, ukázka + diskuze 40 minut

William Styron

Sophiina volba

Mgr. Barbora Schneiderová

Nejhlubší prohlášení, jaké kdy někdo o Osvětimi udělal, nebylo žádné prohlášení, ale jen reakce, otázka.

**Dotaz: „Řekněte mi, kde byl v Osvětimi Bůh?“
Odpověď: „A kde byl člověk?“**

William Styron, *Sophiina volba*

**Zamyslete se nad tímto citátem...
Diskutujte o něm...**

William Styron

11.6. 1926 – 1.11.2006

- * prodělal výcvik u námořní jednotky, i když byl vyslán do války, přímé akce se nezúčastnil,
- * studia dokončil až po válce,
- * díky úspěchu prvního románu Ulehni v temnotách se mohl plně věnovat spisovatelské dráze,
- * za román Doznání Nata Turnera získal Pulitzerovu cenu, je držitelem i dalších cen,
- * v roce 1985 se nervově zhroutil a léčil se z depresí,
- * zemřel na zápal plic.

Dílo

- * Je autorem všelidských témat a zároveň témat ryze amerických, studuje povahu amerického národa,
- * tématem jeho knih je otázka trestu a viny, rasismu, složitosti lidské duše,
- * Autor velmi kontroverzním způsobem hledá odpovědi na otázky holocaustu, otroctví či náboženský fundamentalismus.

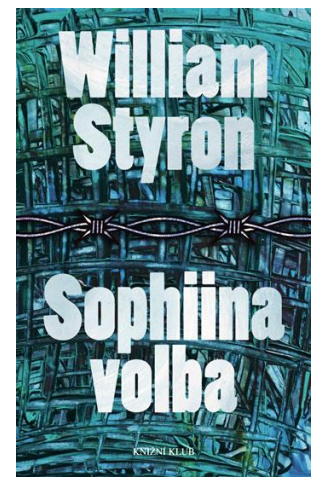
Dílo

- * Ulehni v temnotách
- * Dlouhá cesta
- * Doznání Nata Turnera
- * Zapal tento dům
- * Viditelná temnota
- * Sophiina volba

Sophiina volba

- * Dílo vyšlo roku 1979.
- * Hlavním tématem je otázka svědomí a viny.
- * Částečně autobiografický – začínající autor Sting je Styron.
- * Velmi zajímavý styl vyprávění – prolínání časových rovin, postupné odhalování, několikeré vyprávění jednoho příběhu.
- * Amerika podávaná jako země, která nebyla válkou zasažena, pro kterou je Osvětim pouze exotické slovo.
- * Absurdita dvou světů – evropského a amerického.
- * Výborně propracované postavy – žid Nathan závislý na drogách miluje Sophii, ale zároveň ji obviňuje, že přežila Osvětim.
- * Dílo poukazuje na nemožnost existence po Osvětimi.

Otázka volby

- * Obvykle je interpretována pouze volba klíčová, ale voleb je v románu mnohem víc. Pro ukázkou se seznamte alespoň s několika:
  1. Sophiino rozhodnutí neangažovat se v okupované Varšavě, i když je přemlouvána přítelkyní.
  2. Klíčová volba, při které se stala obětí nálady opilého lékaře, který jí „dovolil“ vybrat si, které z dětí pošle do plynové komory.
  3. Rozhodnutí svést Richarda Höse, vrchního velitele tábora, aby zachránila alespoň druhé dítě před smrtí.
  4. Volba dalšího života. Evropa nebo Amerika?
  5. Volba citového života. Psychicky narušený Nathan nebo klidně milující Sting? Láska nebo jistota?
  6. Závěrečná volba, při které zjišťuje, že život pro ni nelze obnovit...

Ukázka

Vůbec tomu nemohla všemu věřit. Vůbec nevěřila, že tu najednou klečí na tom drsném cementu, tiskne k sobě obě děti tak zoufale, že má pocit, jako by jejich kůže měla i přes vrstvy šatů rázem srůst s její. Nemohla tomu věřit, totálně, až k hranici pomatení mysli. A její neschopnost uvěřit se zračila i v očích hubeného Rottenführera s voskovou pletí, doktorova pomocníka, ke kterému náhle z nevysvětlitelných důvodů upírala prosebný zrak. I on byl zřejmě ohromen a opětoval její údiv pohledem široce otevřených očí s překvapeným výrazem, jako by chtěl říct: Já tomu taky nerozumím.

- * "Nenuťte mě volit," šeptla v úpěnlivé prosbě. "To přece nemůžu."
- * "Tak je tam pošlete obě," řekl doktor pomocníkovi, "nach links."

"Mami!" a už slyšela Evin tichý, ale sílící pláč, protože právě v tom okamžiku dítě od sebe odstrčila a s podivně neohrabaným pohybem se na vycementované rampě zvedla. "Vezměte si tu menší!" vykřikla. "Vezměte si mou malou!"

A v té chvíli vzal doktorův pomocník Evu šetrně za ručičku - na jeho ohleduplnost se Sophie marně snažila zapomenout - a odváděl ji do čekající legie zatracených. Věčně si vybavovala ten matný obrázek, jak se to dítě se zoufale prosebnými zraky stále a stále otáčí. Ale jelikož ji pak téměř oslepila záplava slaných slzí, přec jen byla ušetřena a výraz v Evině obličeji nerozeznávala, za což byla vděčná. Protože v tom nejsmutnějším koutě svého upřímného srdce naprosto jistě věřila, že to by nesnesla, protože už tak byla téměř šílená, když viděla, jak jí ta malá postavička navždy mizí z očí.

"Držela pořád toho svého medvídka - a svoji flétnu," dodala Sophie na závěr. "Celá ta léta jsem nebyla s to tahle slova přenést přes srdce. Vyslovit je, v jakémkoli jazyce."

1. Proč Sophie vybrala právě mladší dceru?

2. Nač autor poukazuje, když se ptá:

"Co dělal náš mladý Stingo, když šly statisíce židů do plynu? Psal přání k narozeninám...,,

3. Proč byla Sophie povolána do transportu?

4. Jak skončí druhé Sophiino dítě?

Řešení

1. Proč Sophie vybrala právě mladší dceru?

Doufala, že jakožto mladší nebude tolik vnímat svůj konec.

2. Nač autor poukazuje, když se ptá:

Na rozdíl válečné Evropy a Ameriky. Na svědomí Ameriky.

3. *Proč byla Sophie povolána do transportu?*

I když měla árijské rysy a její otec byl zastáncem konečného řešení, byla zatčena za přechovávání masa pro svou nemocnou matku.

4. *Jak skončí druhé Sophiino dítě?*

Hrdinka se o svém synovi již nikdy nedozví, pouze vnitřně věří slibu velitele tábora a doufá, že syn byl poslán na převýchovu.

Zdroje

Pokud není uvedeno jinak, autorkou textu je Mgr. Barbora Schneiderová.

[cit. 2013-04-22]. Dostupný na: <http://www.cesky-jazyk.cz/zivotopisy/william-styron.html>

Styron, W.: Sophiina volba, Euromedia Group, Praha 2005

Kolektiv autorů: Od Poea k postmodernismu, Odeon, Praha 1993

Použitý software: MS Windows XP, Microsoft Office Power Point 2010

Galerie MS Office, www.office.microsoft.com

